

Grieg Seafood Finnmark AS
Att:
Markveien 38B
9510 ALTA

Grieg Seafood Finnmark AS - tilsagn om visningstillatelse i Nordkapp kommune

Grieg Seafood Finnmark AS (heretter også omtalt som Grieg eller søker) søkte den 8. juni 2020 om en visningstillatelse på 780 tonn MTB i Nordkapp kommune.

Fiskeridirektoratet beklager lang saksbehandlingstid.

Søknaden

Søker opplyser at visningskonseptet Ocean Stories vil tilknyttes Griegs oppdrettslokalteter Sarnes og Laholmen i Nordkapp kommune. Videre planlegger søker et moderne visningssenter i lokaler i Honningsvåg sentrum. Hovedutstillingen skal bygge på interaktiv formidling som publikum enkelt og intuitivt kan gå gjennom på egenhånd. Søker ønsker å bruke digitale løsninger og moderne teknologi for å skape sammenhenger mellom teori og praksis.

Visningssenteret skal også ha en «satellitt» med en smakebit av utstillingen, i Nordkapphallen på Nordkappplatået. Slik skal søker også nå turistene i Nordkapp som ikke tar turen innom Honningsvåg.

Grieg opplyser i søknaden at de har ambisjoner om å bli Norges mest besøkte visningssenter. Grieg mener at deres akvakulturvirksomhet er særlig egnet til formidling. Grieg viser til at de som eneste aktør i oppdrettsnæringen i Nordkapp kommune har bygd seg opp en solid stab med medarbeidere som har god kunnskap om hva som kreves for å drive fiskeoppdrett og lakseproduksjon i arktiske farvann. Videre fremhever de at erfaring fra oppdrett internasjonalt og den lokale tilstedeværelsen i Finnmark gjør Grieg godt kvalifisert til å formidle kunnskap om akvakulturnæringen både i et nasjonalt og et globalt perspektiv.

Grieg opplyser at de allerede driver med formidling om akvakultur på mange arenaer. De har hatt besøk av både lokalpressen og store internasjonale mediekonsern som har laget reportasjer om norsk havbruksnæring. Grieg viser også til at mediehuset Altaposten har fulgt Grieg med kamera i et helt år, hvor de har fått innsikt i alle deler av virksomheten. Resultatet har blitt en serie på 11 programmer á 10 minutter. Serien er publisert på Altapostens nettsider, og inneholder tematikk som sameksistens med villaks og torsk, lus og sykdommer, forskning m.v.

Grieg viser også til at de gjennom flere prosjekter har erfaring med formidling til barn og unge. Blant annet har de gjennomført prosjektet *Mat til verden* i flere år, der de har overtatt ungdomsskoler i en skoleuke med tema og pedagogisk opplegg knyttet til havbruksnæringen.

Grieg har som målsetning for visningssenteret at de skal styrke kunnskapen om akvakultur både hos norsk og internasjonalt publikum, gjennom å formidle aktuell kunnskap om endringer knyttet til havet, som klima og biologisk mangfold, og synliggjøre hvordan disse endringene kan påvirke norsk og særlig arktisk akvakultur. Videre ønsker de å formidle kunnskap om hvordan oppdrett av laks helt nord i Norge kan være en del av løsningen på de samme globale utfordringene, særlig ved å utvikle ny teknologi, kunnskap og kompetanse som kan overføres til oppdrett av andre arter i andre deler av verden. Grieg ønsker å formidle kunnskap om hvor næringen står i dag og hvilke bærekraftsutfordringer som må løses innen norsk akvakultur for at havet kan nå sitt fulle potensiale som verdens bærekraftige matfat. Videre vil Grieg synliggjøre norsk sjømatnæring som en attraktiv karrierevei. Grieg ønsker å bidra til lokale ringvirkninger og sameksistens mellom næringsinteresser.

Visningssenteret skal ha tre overordnede hovedtema:

Havets helse

- a) Hva betyr et friskt hav? Hvordan er havet i endring, og hvilke konsekvenser har det? b) Hvordan påvirker klimaendringene havet og mulighetene for å produsere mat i havet (for eksempel temperaturendringer, forsuring, ekstremvær)?
- c) Hvordan endres biologiske mangfoldet i havet, som fiskeriene, og hvilke konsekvenser har det for oppdrettsfisken?
- d) Hva betyr mer forurensing og plast i havet for havbruksnæringen, og hva er løsningen?
- e) Hvorfor ser vi endringene så sterkt i Arktis, og hva betyr endringene for havbruksnæringen i Nordkapp?
- f) Hvor viktig er Golfstrømmen for havbruk i arktiske områder, og hvordan påvirkes den av endringene i havet?
- g) Hvor mye vet vi egentlig om det som skjer i havet, og hvilke kunnskapshull trenger vi å fylle?

Utfordringene havbruksnæringen må løse

- a) ABC om lakseoppdrett. Hvordan ser et anlegg ut, hva er laksens livssyklus, hva spiser laksen, viktige suksesskriterier og historien til næringen.
- b) Hvordan jobber havbruksnæringen i Nordkapp med å finne løsninger på de store utfordringene i næringen?
 - Sikre biologisk mangfold og sameksistens med villaks, kysttorsk, reker og andre dyr. Hvordan jobber næringen for å kontrollere lus, rømming og redusere annen miljøpåvirkning. Eksempler er forebyggende metoder som genetikk, post-smolt, luseskjørt, rensefisk, fokus på rømming i arbeidsoperasjoner, mekanisk avlusning, brakklegging, generasjonsutsett, overvåking, samarbeid med andre oppdrettere osv.
 - Forbedre fiskevelferden. Hvordan jobber næringen med å øke overlevelsen, unngå sykdom og finne velferdsparametere gjennom avl, postsmolt, vaksiner, riktig fôr, riktig utsett, overvåking osv. Hva er de optimale levevilkårene for laksen?
 - Finne nye fôringredienser. Hvordan jobber vi for å unngå at fôringredienser har bidratt til overfiske eller avskoging? Hvordan jobber vi for å redusere avtrykket til fôringrediensene?
 - Kutte klimautslipp. Selv om laksen er klimavennlig sammenlignet med andre animalske proteiner, hvilket ansvar har havbruksnæringen for å nå Paris-avtalen? Hvordan jobber næringen med å kutte utslipp fra produksjon og verdikjede?
 - Resirkulere ressurser. Hvordan gjenbrukes ressurser som organisk avfall og avskjær? Hvordan jobber næringen for å unngå plast i havet? Eksempel er plastprosjektet der

fokus er på resirkulering, plastregnskap, fremskaffe produkter med lengre levetid og produsentansvar.

Havet som fremtidens matfat og laksenæringens rolle

Grieg ønsker å formidle kunnskap om hvordan oppdrett av laks helt nord i Nordkapp kan være en del av løsningen på de globale utfordringene, i hovedsak gjennom å utvikle metoder for å produsere bærekraftig sjømat som kan overføres til oppdrett av andre arter i verden. Eksempler på tematikk er:

- a) Hva er status på matproduksjon i havet i dag?
- b) Hvilket potensial har havet som fremtidens klimavennlige, bærekraftige matfat og hvor viktig vil akvakultur være? Hvordan kan bærekraftig akvakultur bidra til å nå FNs bærekraftsmål?
- c) Hvordan har det arktiske havet fra tidens morgen gitt mat til folket i Nordkapp, først gjennom fiske og senere havbruk?
- d) Hvordan kan havbruk i Nordkapp og Finnmark få global betydning? Hva er laksenæringens sin rolle som pionér for utvikling av teknologi, kunnskap, innovasjon og kompetanse globalt? Hvordan kan dette overføres til andre arter?
- e) Hvor viktig er norsk akvakulturforvaltning for å finne kunnskapsbaserte måter og regulere akvakultur på globalt?

Grieg oppgir at Akvaplan Niva, SixSides, Ocean Data Foundation, 71 Grader Nord, Nordkapp Videregående Skole og Maritime Fagskole og Nordkappmuseet skal være samarbeidspartnere inn mot visningsopplegget. Videre ønsker de å samarbeide med Scandic hotels, Visit Nordkapp, Nordkapp kommune, Hurtigruten og Nordkappregionen havn for å trekke flere publikummere til visningssenteret.

Det fremgår av søknaden at Grieg ønsker å benytte lokalitetene 15462 Sarnes og 15460 Laholmen til visningsformål. Søker oppgir at lokalitetene ligger i nær avstand til Honningsvåg med en reisetid ved bruk av sjøtransport på henholdsvis 15 og 30 minutter. Lokaliteten 15462 Sarnes skal brukes vanligvis, mens 15460 Laholmen skal være reservelokalitet. Grieg opplyser at begge lokalitetene skal være spesielt tilrettelagt for å gjennomføre visning. Begge lokalitetene skal ha topp moderne og relevant utstyr. Lokalitetene er utstyrt med plastmerder med gangbaner, har sentralføringsanlegg, kamera i alle merder og en miljøstasjon for registrering av data.

Ved visning på sjøanlegget ønsker Grieg å legge vekt på oppdrett i praksis. Ovenfor skoleungdom og studenter ønsker Grieg at besøket skal være tilrettelagt for god karriereveiledning. Blant temaene som vil bli formidlet på merdkanten er:

- Arbeidshverdagen på et anlegg: hvilke arbeidsoppgaver utføres, klimautfordringer og HMS
- Fôring og ernæring: hvordan fôres fisken gjennom de ulike delene av produksjonssyklusen, hva kan laksens appetitt fortelle oss, presis fôring for å unngå fôrspill
- Kontroll og risikovurdering: hvordan Grieg jobber for å sikre biomangfold, redusere rømming og dødelighet
- Fiskevelferd
- Miljøregistreringer: salinitet, oksygen, strømhastighet og temperatur

Videre trekker Grieg frem at det er få visningscentre i Norge som har samme publikumspotensial som Ocean Stories. Grieg viser til at Nordkapp kommune og spesielt Nordkapp-platået er et av de mest besøkte reisemålene i Norge. Grieg oppgir at nærmere 300 000 personer besøker Nordkapp-platået årlig.

Grieg viser til at avstanden til nærmeste visningscenter i Alta er drøyt 20 mil og 3 timers reise med bil fra Honningsvåg.

Grieg ønsker å bygge opp en egen driftsorganisasjon for visningscenteret, med daglig leder, faglig leder, et team med 4-8 formidlere, samt en sentervert som har ansvar for å ønske velkommen, håndtere bookinger m.v. På visningscenteret skal det legges opp til visning både med og uten guide.

Åpningstider og priser

Grieg opplyser at visningscenteret i Honningsvåg skal være åpent fra klokken 10-18 alle dager. Videre vil det være mulig med visning på sjølokalitet alle hverdager frem til klokken 15. Alle turer må avtales på forhånd. Grieg ønsker i utgangspunktet å legge opp til to visninger på sjølokalitet per dag.

For barn under tolv år, barnehager, skoleklasser, studenter og lokalbefolkning skal visningstilbudet være gratis. For øvrig publikum vil prisene være på kr 100/250 (visningscenter/sjølokalitet).

Vedlagt søknaden var intensjonsavtaler med samarbeidspartnere, samt «*Vår lille håndbok om laks*» av Grieg.

Fiskeridirektoratet viser for øvrig til søknaden med vedlegg.

Fiskeridirektoratets vurdering

Det fremgår av laksetildelingsforskriften § 22 sjette ledd at «[a]kvakultur av matfisk til visningsformål skal bidra til å styrke kunnskapen om akvakultur hos publikum».

Fiskeridirektoratet «kan» gi tillatelse til akvakultur av matfisk til visningsformål etter en «*faglig vurdering*», jf. laksetildelingsforskriften § 23 første ledd. Avgjørelsen av om det skal innvilges visningstillatelse beror etter dette på en skjønnsmessig og faglig vurdering.

Særlig egnet for formidling

For å kunne få tildelt visningstillatelse er det et vilkår at «*akvakulturvirksomheten skal være særlig egnet for formidling*», jf. laksetildelingsforskriften § 27 første ledd. Ordlyden innebærer at virksomheten ikke bare må være bedre egnet enn andre akvakulturvirksomheter, men at den må være spesielt godt egnet til å drive formidling av kunnskap om akvakultur.

Fiskeridirektoratet vurderer at Grieg har den oppdrettsfaglige kompetansen som skal til for å kunne drive visning. Grieg har knyttet til seg flere samarbeidspartnere, som Akvaplan-niva, Six Sides og Nordkappmuseet. Akvaplan-niva skal utfylle konseptet og sikre at innholdet som presenteres er faglig forankret med utgangspunkt i oppdatert forskning. Six Sides skal bidra med utformingen av utstillingene, og Nordkappmuseet med design, visuelle uttrykk og pedagogikk.

Fiskeridirektoratet vurderer at Grieg har knyttet til seg den formidlingsfaglige kompetansen til å drive et godt visningsopplegg.

Videre har Grieg levert en omfattende og grundig søknad som dekker mange relevante tema. Fiskeridirektoratet vurderer de tre hovedtemaene som interessante, og vurderer det som

positivt at Grieg ønsker å opplyse om havets helse og lokale påvirkninger av klimaendringene. Dette bidrar til at Griegs visningsopplegg skiller seg fra det andre aktører tilbyr. ”

Grieg ønsker å tilpasse visningsopplegget til utenlandske turister gjennom tekster på engelsk, samt å ha audioguider på flere språk. Visningsopplegget skal også tilpasses lokalbefolkningen, og skoleelever skal tilbys et alderstilpasset visningsopplegg. Grieg ønsker å vise et realistisk bilde av næringen, hvor både positive og negative sider ved næringen blir belyst. Fiskeridirektoratet vurderer at visningsopplegget skiller seg fra eksisterende visningsopplegg blant annet gjennom tematikken de ønsker å ta opp rundt havets helse og hvordan klimaendringer kan påvirke akvakulturnæringen.

Fiskeridirektoratet vurderer at virksomheten er særlig egnet for formidling.

Tilrettelagt for publikum

Videre er det et vilkår for tildeling at akvakulturvirksomheten «*tilrettelegges for publikum, herunder vektlegges egnethet av omsøkt lokalitet*», jf. laksetildelingsforskriften § 27 første ledd.

Grieg har søkt om å ha to lokaliteter i tilknytning til visningstillatelsen. Lokalitet 15462 Sarnes ligger 5,7 nautiske mil fra Honningsvåg sentrum. Dette tilsvarer en reisetid på i overkant i ti minutter ved en fart på 30 knop. Lokalitet 15460 Laholmen ligger 10,6 nautiske mil fra Honningsvåg sentrum. Dette tilsvarer en reisetid på vel 20 minutter ved en fart på 30 knop. Fiskeridirektoratet har i sin praksis lagt til grunn at en reisetid på inntil 30 minutter til lokalitet er å anse som tilrettelagt for publikum.

Grieg opplyser at begge lokalitetene skal ha topp moderne og relevant utstyr. Blant annet er lokalitetene utstyrt med plastmerder med gangbaner, har sentralføringsanlegg, kamera i alle merder og en miljøstasjon for registrering av data.

Grieg opplyser at visningscenteret skal holde åpent fra kl 10-18 alle dager. Videre skal det være mulig å avtale besøk utenom åpningstider. Fiskeridirektoratet vurderer at åpningstidene er tilrettelagt for publikum.

Når det gjelder priser for besøk på visningscenteret fremgår det av søknaden at barn under tolv år, barnehager, skoleklasser, studenter og lokalbefolkning går gratis på visningscenteret. For øvrig publikum vil prisene være på kr 100/250 (visningscenter/sjølokalitet).

Fiskeridirektoratet er av den oppfatning at visningstilbudet burde være gratis for alle besøkende, og vil oppfordre Grieg til å gi et gratis visningstilbud til alle besøkende. Tildeling av visningstillatelse utgjør et betydelig gode fra staten. Fiskeridirektoratet legger til grunn at enkelte kan vegre seg for å benytte visningstilbudet dersom det koster penger. Inngangspenger kan da virke mot formålet med ordningen, som er å styrke publikums kunnskap om akvakultur. Fiskeridirektoratet har på bakgrunn av inngangspengene vært noe i tvil om visningsopplegget er tilrettelagt for publikum. Fiskeridirektoratet vurderer imidlertid at visningsopplegget er særlig egnet for formidling, og ellers tilrettelagt for publikum. Etter en samlet vurdering har vi derfor kommet til at Grieg oppfyller vilkårene for å få tildelt visningstillatelse etter laksetildelingsforskriften § 27.

Avstand til andre visningsanlegg og til turistmål

Det følger av laksetildelingsforskriften § 27 annet ledd at det i vurderingen av om tillatelse skal gis, blant annet kan legges vekt på «*avstanden til andre akvakulturvirksomheter med visningsformål, og om akvakulturvirksomheten vil ligge i nærheten av andre større turistmål*».

Det er per i dag fem visningstillatelser i Troms og Finnmark. Det er altså flere visningstilbud i fylket. Troms og Finnmark er imidlertid et stort fylke, og den omsøkte visningstillatelsen er planlagt lokalisert i en del av fylket som ikke har visningstilbud fra tidligere. Det nærmeste eksisterende visningscenter er NRS Finnmark sitt visningscenter i Alta, 3 timer og 10 minutter unna. Lerøy Aurora sitt visningscenter på Skjervøy ligger vel 6 timer unna.

Fiskeridirektoratet vurderer at avstanden til andre visningsanlegg i dette tilfellet ikke får betydning for vurderingen av om visningstillatelse skal tildeles.

Nordkapp kommune har bare 3200 innbyggere, men er et stort turistmål med ca 250 000 besøkende årlig. Fiskeridirektoratet vurderer derfor at et visningscenter i Honningsvåg med et satellittcenter på Nordkapp vil ha et stort publikumsgrunnlag.

Fiskeridirektoratet har etter en samlet vurdering kommet til at Grieg Seafood Finnmark AS oppfyller vilkårene for tilsagn om visningstillatelse, jf. laksetildelingsforskriften § 23 jf. §§ 27 og 22.

Fastsettelse av tillatelsens størrelse

Det følger av laksetildelingsforskriften § 28b første ledd at det ved fastsettelse av tillatelsens størrelse skal foretas en konkret vurdering der det «*blant annet tas hensyn til søkeres behov*». Det er videre presisert i fjerde ledd at ved avgrensning av visningstillatelse skal det «*blant annet tas hensyn til omfanget av visningsvirksomheten og hvor tilgjengelig akvakulturvirksomheten er*».

Det er etter dette hovedsakelig behovet som er avgjørende for hvor stor biomasse som tildeles, herunder vil tilgjengelighet og omfang være med i vurderingen. Det følger imidlertid en begrensning i bestemmelsens siste ledd, hvor det fremgår at det ikke skal «*tas hensyn til innehavers behov for økonomisk utbytte som følge av salg av ordinær matfisk*».

Grieg Seafood AS sitt visningstilbud skal holdes åpent hele året, og det skal tilbys visning på flere lokaliteter. Visningsopplegget som er beskrevet i søknaden er detaljert og godt, og det er et stort publikumspotensiale.

Ut fra omfanget av visningsvirksomheten og tilgjengeligheten av avkalkulturvirksomheten, finner derfor Fiskeridirektoratet at det kan tildeles én visningstillatelse med en maksimalt tillatt biomasse på 780 tonn.

Varighet

Det fremgår av laksetildelingsforskriften § 23 første ledd at varighet av tillatelse til særlige formål fastsettes etter en «*konkret behovsvurdering*», og at visningstillatelse gis midlertidig for «*inntil 10 år av gangen*». Fiskeridirektoratet viser til vurderingene ovenfor om søkeres behov. Fiskeridirektoratet er kommet til at Grieg Seafood tildeles én visningstillatelse med 10 års varighet.

Fiskeridirektoratets vedtak

Fiskeridirektoratet gir Grieg Seafood AS tilsagn om én tillatelse med 780 tonn maksimalt tillatt biomasse til akvakultur med laks, ørret og regnueørret til visningsformål i 10 år, jf. laksetildelingsforskriften § 27, jf. §§ 22 sjette ledd, 23 og 28b første og fjerde ledd. Tillatelsen er gitt på følgende vilkår:

- 1. Tilsagn om tillatelse kan ikke tas i bruk før visningsopplegget beskrevet ovenfor er ferdig utformet. Nærmere bestemt må visningscenteret ha et fullverdig visningstilbud som skissert i søknaden og være klare til å ta imot publikum for visning før produksjon av fisk kan starte på tillatelsen.**

2. Det er en forutsetning for å ta tilsagnet i bruk at det foreligger en tillatelse som inkluderer klarering av lokaliteter.
3. Søknad om klarering av lokalitetene kan behandles, men Troms og Finnmark fylkeskommune skal ikke skrive ut tillatelsesdokument før visningsopplegget er åpent for publikum.
4. Tillatelsen kan kun knyttes til lokalitetene 15462 Sarnes og 15460 Laholmen.
5. Tillatelsen skal drives som én tillatelse og skal ikke deles opp
6. Tillatelsen kan ikke inngå i selskapsbiomasse med ordinære, kommersielle matfisktillatelser eller i konsernbiomasse, jf. akvakulturdriftsforskriften §§ 47 flg.
7. All fisk tilhørende tillatelsen skal til enhver tid kunne identifiseres og skal til enhver tid holdes fysisk adskilt fra fisk tilhørende andre tillatelser. Alle merdene med fisk tilhørende denne tillatelsen skal merkes tydelig med tillatelsesnummer.
8. Tillatelsen skal drives i henhold til dette vedtaket. Alle endringer krever forutgående godkjenning av Fiskeridirektoratet.

Klagerett

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker, se vedlagte orientering.

Med hilsen

Øyvind Lie
direktør

Anne B. Osland
seksjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

